

Η ΛΕΗΛΑΣΙΑ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΑΣ (του Βασίλη Βιλιάρδου)

Ιστορική αναδρομή στην οθωμανική αυτοκρατορία, η χρεοκοπία της, η νέα τουρκική δημοκρατία, το μεσοδιάστημα, η μεγάλη κρίση του 2001, η κατάληψη της εξουσίας, το μνημόνιο, η εξαθλίωση, η επόμενη ημέρα και η μόνιμη σχέση με το ΔΝΤ “Μία απίστευτη διαπλοκή της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής μαφίας με την πολιτική διαφθορά,

δημιουργεί από διαδικτυακά, ανύπαρκτα χρήματα πραγματικές αξίες, κλέβει από τους Πολίτες τη δημόσια περιουσία τους και συνεχίζει να τους εκμεταλλεύεται – για όσο διάστημα θέλει και με όποιον τρόπο μπορεί. Η δικτατορία των αγορών πετυχαίνει με εγκληματική δύναμη και με δολοφονική μανία τους στόχους της. **«Η θα ιδιωτικοποιήσετε τα πάντα, παραμένοντας δούλοι μας, ή θα καταστραφείτε εντελώς»**, απειλούν σχεδόν καθημερινά... Με απλούστερα λόγια **«Τα χρήματά σας ή τη ζωή σας»**, όπως ακριβώς συνηθίζουν να εκβιάζουν και να πανικοβάλλουν τα θύματα τους οι κλέφτες του πεζοδρομίου – αν και αυτοί δεν προσβάλλουν την υπερηφάνεια και δεν θίγουν την αξιοπρέπεια ολόκληρων λαών, όπως συμβαίνει σήμερα με τους Έλληνες (άποψη Γερμανού αναγνώστη της **Zeit** στο διαδίκτυο).

Στο θέμα μας τώρα, η βιομηχανική επανάσταση στην Ευρώπη το 19^ο αιώνα, δεν επεκτάθηκε στην τότε οθωμανική αυτοκρατορία – κυρίως λόγω των περιορισμένων κεφαλαίων και ελάχιστων υποδομών, καθώς επίσης σαν αποτέλεσμα της έλλειψης επιχειρηματικότητας, όσον αφορά το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού της χώρας. Τόσο η στρατιωτική, όσο και η δημοσιοϋπαλληλική καριέρα ήταν πολύ πιο επιθυμητοί στόχοι, ενώ απολάμβαναν μεγαλύτερο κύρος από την επιχειρηματική

δραστηριοποίηση – με το υπόλοιπο μέρος των Πολιτών να απασχολείται στη γεωργία, να είναι επαγγελματίες τεχνίτες ή ιδιοκτήτες μεγάλων εκτάσεων γης.

Οι βιοτεχνίες ήταν αντιμέτωπες με διαρκώς μεγαλύτερες δυσκολίες, επειδή δεν μπορούσαν να ανταγωνιστούν τα βιομηχανικά παραγόμενα προϊόντα της δύσης – αφού **οι ευρωπαϊκές δυνάμεις είχαν αναγκάσει την αυτοκρατορία να μην επιβάλει δασμούς στα εισαγόμενα εμπορεύματα τους**, τα οποία πλημμύρισαν την τουρκική αγορά με φθηνές τιμές. Επί πλέον, οι ανάγκες χρηματοδότησης, η πάγια οικονομική αδυναμία, καθώς επίσης οι πανάκριβοι πόλεμοι που διεξήγαγε, είχαν σαν αποτέλεσμα να οδηγείται η οθωμανική αυτοκρατορία σε μία όλο και μεγαλύτερη εξάρτηση της από την Ευρώπη.

Το έτος 1875, σαν απόρροια των υψηλών τόκων, σε συνδυασμό με τα μεγάλα δημόσια χρέη, **η αυτοκρατορία χρεοκόπησε** – οπότε αναγκάστηκε να εκχωρήσει τη δημοσιονομική της κυριαρχία στους πιστωτές της, έτσι ώστε να είναι σε θέση να πληρώνει τις υποχρεώσεις της. Χωρίς να επεκταθούμε σε περισσότερες λεπτομέρειες **η δημοσιονομική, καθώς επίσης η οικονομική ανεξαρτησία της αυτοκρατορίας, ανακτήθηκε μετά την ίδρυση της τουρκικής δημοκρατίας (1927)** – δηλαδή, πενήντα δύο ολόκληρα χρόνια αργότερα.

Περαιτέρω, η «βαριά» κληρονομιά τού οθωμανικού παρελθόντος ήταν εξαιρετικά απαιτητική για τη νεοϊδρυθείσα δημοκρατία. Εκτός αυτού τόσο οι βιοτεχνίες, όσο και ο χρηματοπιστωτικός κλάδος, καθώς επίσης το εξαγωγικό εμπόριο, **υπέφεραν από την έλλειψη της επαγγελματικής εξειδίκευσης των Αρμενίων, καθώς επίσης της κοινωνικής-επιχειρηματικής «προσφοράς» των Ελλήνων**. Σε γενικές γραμμές λοιπόν, η εκδίωξη της πλειοψηφίας των «μειονοτήτων» είχε σαν αποτέλεσμα αφενός μεν την απώλεια κεφαλαίων, αφετέρου δε πολλών άλλων «παραγωγικών» συντελεστών – όπως της επιχειρηματικής εμπειρίας και των διεθνών σχέσεων (γνωριμιών).

Συνεχίζοντας η γεωργία, μη ορθολογικά οργανωμένη και στα χέρια

πολύ λίγων μεγαλοκτηματιών, οι οποίοι υπενοικίαζαν τα χωράφια τους σε μικρούς αγρότες, δεν μπορούσε να προσφέρει στη χώρα αρκετά έσοδα για επενδύσεις. Επί πλέον εξέλιπε μία σύγχρονη οικονομική νομοθεσία, μία λειτουργική δημόσια διοίκηση, ένα μεθοδικό φορολογικό σύστημα, καθώς επίσης ένας σωστά εκπαιδευμένος πληθυσμός – αφού το έτος 1927 **οι αναλφάβητοι ήταν το 90% των 14 εκ. Τούρκων τότε.**

Παρά το ότι λοιπόν η νέα κυβέρνηση της χώρας ακολούθησε μία φιλελεύθερη πολιτική, επένδυσε στις υποδομές και προσπάθησε να αναπτύξει τη βιομηχανία, με τη βοήθεια του δανεισμού της από τη Ρωσία, **δεν επιτεύχθηκε η αναμενόμενη πρόοδος**— αφού το 1953 απασχολούνταν μόλις 26.000 εργαζόμενοι στις ιδιωτικές βιομηχανίες και 86.000 στις κρατικές.

Μεταξύ των ετών 1945 και 1980 τώρα, η Τουρκία ακολούθησε μία φιλόδοξη οικονομική πολιτική εσωτερικής ανάπτυξης – όπου **οι επιχειρήσεις της αφενός μεν επιδοτούνταν, αφετέρου δε προστατεύονταν από τον ανταγωνισμό των εισαγωγών**, με τη βοήθεια των υψηλών δασμών. Επειδή όμως η κρατική γραφειοκρατία εμπόδιζε την ανάπτυξη των εξαγωγών, εξέλιπε το απαραίτητο συνάλλαγμα για τις επενδύσεις στην περαιτέρω βιομηχανοποίηση, μέσω της εισαγωγής μηχανημάτων και πρώτων υλών. Παράλληλα, το μεγαλύτερο μέρος των δημοσίων επιχειρήσεων της Τουρκίας ήταν μη ανταγωνιστικά οργανωμένο, ενώ χρησιμοποιούταν από την Πολιτική τόσο για κομματικούς, όσο και για κοινωνικούς σκοπούς.

Για να επιτυγχάνει τώρα το κράτος τα φιλόδοξα πενταετή του προγράμματα, τα οποία είχαν υιοθετηθεί ήδη από την ίδρυση του, **ήταν υποχρεωμένο να επενδύει περισσότερα, από όσα εισέπραττε.** Κατ' επακόλουθο, αυξανόταν τα ετήσια ελλείμματα του κρατικού προϋπολογισμού και εξ αυτών το δημόσιο χρέος – με τον πληθωρισμό να παραμένει σταθερά διψήφιος. **Η διαρκώς αυξανόμενη λοιπόν εξάρτηση της χώρας από τα εξωτερικά χρέη είχε σαν αποτέλεσμα αλλεπάλληλες οικονομικές κρίσεις** (τις δεκαετίες του '50, του '60 και του '70), οι οποίες προκαλούσαν κοινωνικές και πολιτικές «εκρήξεις» – ενώ κατέληγαν σε

στρατιωτικά πραξικοπήματα και σε απίστευτες «θηριωδίες».

Τελικά, η οικονομικοπολιτική αλλαγή στην Τουρκία επήλθε μετά το 1982 – όπου **η χώρα ακολούθησε μεθοδικά τη φιλελεύθερη κατεύθυνση μίας εξαγωγικά προσανατολισμένης εκβιομηχάνισης**, με την συστηματική αναθεώρηση της χρηματοπιστωτικής, της νομισματικής και της εξαγωγικής της πολιτικής. Με στόχο την ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας της λοιπόν, καταργήθηκαν οι απαγορεύσεις και οι περιορισμοί των εισαγωγών, ενώ ενισχύθηκαν οι εξαγωγές. Η γραφειοκρατία άρχισε να περιορίζεται αισθητά, ενώ αυξήθηκαν οι ιδιωτικές επιχειρήσεις – μεταξύ άλλων, με τη βοήθεια των επιλεκτικών αποκρατικοποιήσεων δημοσίων εταιρειών.

Η διευκόλυνση όμως των εισαγωγών και ο περιορισμός των δασμών, είχαν σαν αποτέλεσμα την αύξηση των ανταγωνιστικών πιέσεων στις τουρκικές επιχειρήσεις – με οριακό σημείο την είσοδο της χώρας στην ευρωπαϊκή «τελωνειακή ένωση», το 1996. Κατ'επακόλουθο, **οι οικονομικές κρίσεις δεν σταμάτησαν να την απειλούν, με τις τελευταίες το 1994, το 1999, το 2000 και το 2001** – οφειλόμενες κυρίως στα ελλειμματικά εξωτερικά ισοζύγια της, σε συνδυασμό με ένα αδύναμο χρηματοπιστωτικό σύστημα, καθώς επίσης με ένα μη λειτουργικό δημόσιο. Τα προβλήματα αυτά ξέφυγαν τελικά από τον έλεγχο, με αποτέλεσμα να οδηγηθεί η Τουρκία, το 2001, στα νύχια του ΔΝΤ.

ΤΟ ΞΕΚΙΝΗΜΑ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Η μεγάλη χρηματοπιστωτική κρίση ξέσπασε ουσιαστικά το Φεβρουάριο του 2001 – με αφορμή τη στοχευμένη επίθεση του προέδρου της χώρας εναντίον του πρωθυπουργού της, στο Συμβούλιο Εθνικής Ασφαλείας (ένα κρατικό όργανο, στο οποίο υπερίσχυε το στρατιωτικό καθεστώς). **Ο τότε πρόεδρος είχε κατηγορήσει τον πρωθυπουργό, ισχυριζόμενος ότι έχει αποτύχει παταγωδώς στην καταπολέμηση της διαφθοράς** – με το «σκάνδαλο» να αναπαράγεται και να μεγαλοποιείται από όλα σχεδόν τα τουρκικά και διεθνή ΜΜΕ.

Αμέσως μετά τη διαμάχη της ανώτατης ηγεσίας, **κατέρρευσαν οι**

μετοχές στο χρηματιστήριο της χώρας ενώ αργότερα, μετά την «απελευθέρωση» της συναλλαγματικής ισοτιμίας της τουρκικής λίρας, ακολούθησε **η υποτίμηση της κατά 40%** – επομένως και η αντίστοιχη, θανατηφόρα ασφαλώς μείωση των πραγματικών αμοιβών των εργαζομένων.

«*Θυμάμαι ακριβώς τι συνέβη τότε*», αναφέρει χαρακτηριστικά ένας ξένος παρατηρητής, συνεχίζοντας: «*Ήταν η 21^η Φεβρουαρίου του 2001. Από τη μία ημέρα στην άλλη, το δολάριο δεν κόστιζε πια 690.000 λίρες, αλλά 850.000 – πριν ακόμη ανακοινωθεί επίσημα από την κυβέρνηση η απελευθέρωση της τουρκικής λίρας. Μέχρι τις 28 Φεβρουαρίου του 2001, την κύρια ημέρα της χρηματοπιστωτικής κρίσης, την **ημέρα μηδέν**, η ισοτιμία αναρριχήθηκε σχεδόν στις 900.000 λίρες. Αργότερα, έφτασε στο 1.300.000 λίρες*».

Σαν επακόλουθο των παραπάνω, η οικονομία της χώρας κατέρρευσε με τη σειρά της – με την ύφεση να ξεπερνάει το 3% και τον πληθωρισμό να πλησιάζει το 50%, σύμφωνα με τις ανακοινώσεις της κυβέρνησης (κατά την Morgan Stanley τότε, **η ύφεση ήταν της τάξης του 7,2% και ο πληθωρισμός 70%**). Παράλληλα, τα επιτόκια δανεισμού για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, έφτασαν στο 110% – ένα μέγεθος με το οποίο ήταν αδύνατον να επιβιώσουν (ίσως από εδώ μπορούμε να καταλάβουμε καλύτερα την τεράστια σημασία του Ευρώ για την **Ελλάδα**, καθώς επίσης τις «εγκληματικές» παροτρύνσεις να εγκαταλείψουμε τη Ευρωζώνη).

Κατά τη διάρκεια των επομένων εβδομάδων η βιομηχανική παραγωγή μειώθηκε κατά 10%, αρκετές χιλιάδες μικρομεσαίες επιχειρήσεις χρεοκόπησαν, ολόκληροι βιομηχανικοί κλάδοι (υποδήματα, κλωστοϋφαντουργίες) έπαψαν να λειτουργούν, ενώ περίπου 500.000 εργαζόμενοι έχασαν τη δουλειά τους – **παρά το ότι η ανεργία ήταν ήδη στο 18%, πριν ακόμη ξεσπάσει η κρίση**. Εκτός αυτού, τα φάρμακα σε όλα τα νοσοκομεία της Τουρκίας εξαντλήθηκαν, αφού οι **ξένες φαρμακοβιομηχανίες σταμάτησαν να προμηθεύουν τη χώρα** – λόγω της αβέβαιης ισοτιμίας του νομίσματος της.

Η ΚΑΤΑΛΗΨΗ ΤΗΣ ΕΞΟΥΣΙΑΣ

Στις αρχές Μαρτίου του 2001, οι υπευθυνότητες για το μεγαλύτερο μέρος της Οικονομίας και του χρηματοπιστωτικού συστήματος, ανατέθηκαν στον **K.Dervis – στον μέχρι τότε αντιπρόεδρο δηλαδή της Παγκόσμιας Τράπεζας**, ο οποίος ήταν στο στελεχιακό δυναμικό της από τη δεκαετία του '70. Ο K.Dervis, αρκετά χρόνια προηγουμένως, είχε διαχωρίσει το δρόμο του από τον σοσιαλιστή πρωθυπουργό της Τουρκίας, όταν αυτός (B.Ecevit) **είχε πολύ σωστά εναντιωθεί στη δραστική ιδιωτικοποίηση της οικονομίας** – ιδρύοντας μαζί με άλλους πολιτικούς, το 1994, τη «Νέα Δημοκρατική Κίνηση».

Η οργάνωση αυτή, υπό τη ηγεσία του προέδρου των εργοδοτών, ήταν υπέρ ενός συμβιβασμού στο κουρδικό θέμα, «προωθούσε» τη συνεννόηση με το πολιτικό Ισλάμ και σχεδίαζε τη ριζική φιλελευθεροποίηση της Οικονομίας – **στα πλαίσια των αρχών των «παιδιών του Σικάγου»**. Εν τούτοις, μετά τα αποτελέσματα των εκλογών του 1995 η «οργάνωση», στην οποία συμμετείχε ο K.Dervis, εξαφανίσθηκε εντελώς από την πολιτική σκηνή.

Στις 19 Μαρτίου του 2001, **η κυβέρνηση συμφώνησε με το ΔΝΤ σε ένα «μεσοπρόθεσμο» πρόγραμμα ριζικής «αναμόρφωσης» της τουρκικής οικονομίας** – το οποίο προέβλεπε την αναδιάρθρωση του τραπεζικού τομέα, τον δραστικό περιορισμό των ελλειμμάτων του προϋπολογισμού, μέσα από τη μεγάλη μείωση των δημοσίων δαπανών, καθώς επίσης τις ιδιωτικοποιήσεις όλων των κρατικών εταιρειών. Ίσως οφείλουμε να σημειώσουμε εδώ ότι, **η τουρκική οικονομία είχε χαρακτηριστεί ως «σοβιετικού τύπου» από τους ιθύνοντες του ΔΝΤ**– οι οποίοι τοποθέτησαν αμέσως το δικό τους άνθρωπο, στην ισχυρότερη θέση της χώρας (Υπουργείο Οικονομικών).

Συνεχίζοντας οι διεθνείς επενδυτές, οι τοκογλύφοι και το Καρτέλ δηλαδή, δεν εμπιστευόντουσαν ότι η τότε πολυκομματική κυβέρνηση, **συναποτελούμενη από τη σοσιαλιστική, τη συντηρητική και την εθνικιστική παράταξη** (Γκρίζοι Λύκοι), θα μπορούσε να επιβάλλει τις αλλαγές – πόσο μάλλον όταν τόσο οι κρατικές τράπεζες, όσο και οι δημόσιες επιχειρήσεις, ήταν οι βασικές «δεξαμενές» άντλησης πολιτικής δύναμης για τα

κόμματα.

Ακριβώς για το λόγο αυτό **οι δυτικές κυβερνήσεις, το ΔΝΤ και οι τράπεζες** (η πραγματική **Τρόικα** ουσιαστικά, σύμφωνα με την ευρηματική ονομασία που της έδωσαν πρώτοι οι Έλληνες), **πίεζαν μαζικά και από κοινού την Τουρκία με απώτερο, κρυφό στόχο την «άλωση» και τη λεηλασία της**. Έτσι λοιπόν, τα «παρακλητικά» γράμματα του τότε πρωθυπουργού για την παροχή οικονομικής βοήθειας στη χώρα του (δάνεια), είτε δεν γινόταν αποδεκτά, είτε συνδέονταν με απίστευτες απαιτήσεις ολοκληρωτικής αναδιάρθρωσης (ξεπουλήματος καλύτερα) της τουρκικής οικονομίας.

Παράλληλα, τόσο τα διεθνή ή τοπικά ΜΜΕ, όσο και οι σύνδεσμοι των εργοδοτών, βιομηχάνων και επιχειρηματιών, ενισχυόμενοι σιωπηλά από τη στρατιωτική εξουσία (η οποία **απειλούσε έμμεσα ακόμη και με πραξικόπημα**), **είχαν εξαπολύσει μία απίστευτη «γκεμπελική καμπάνια», κατηγορώντας με κάθε τρόπο την κυβέρνηση για ανικανότητα και διαφθορά**.⁰ Δήθεν στόχος τους ήταν η μετατροπή της Τουρκίας σε μία σύγχρονη Δημοκρατία, μακριά από τον «κρατισμό» του παρελθόντος.

ΤΟ ΜΝΗΜΟΝΙΟ

Συνεχίζοντας, παρά το ότι η κυβέρνηση είχε αποδεχθεί το πρόγραμμα του ΔΝΤ, **δεν έκανε απολύτως τίποτα για να επιβάλλει της διαρθρωτικές αλλαγές του** – περιοριζόμενη στις συνεχείς αυξήσεις των φόρων στη βενζίνη, στον καπνό, στο οινόπνευμα, στη ζάχαρη και σε πολλά άλλα είδη. Όταν όμως η πιστοληπτική ικανότητα της Τουρκίας υποτιμήθηκε από τις διεθνείς τράπεζες και τις εταιρείες αξιολόγησης, παράλληλα με τη νέα υποτίμηση του νομίσματος της, η κυβέρνηση αναγκάστηκε να συναντηθεί, κατά τη διάρκεια ενός Σαββατοκύριακου, με τους αντιπροσώπους του ΔΝΤ και της Παγκόσμιας Τράπεζας, **υπογράφοντας ένα δεσμευτικό «μνημόνιο» συνεργασίας**– με βάση το οποίο ήταν πλέον αναγκασμένη να υποκύψει σε όλες τις απαιτήσεις τους.

Σύμφωνα με τους γνωστούς μας πια **Financial Times της Γερμανίας** τότε (09.04.2001), «*Οι δαπάνες του δημοσίου έπρεπε*

να μειωθούν άμεσα κατά 25%, ενώ τα έσοδα να αυξηθούν κατά 10%. Από τις αρχές του 2002 έπρεπε να καταργηθούν οι επιδοτήσεις των αγροτών, καθώς επίσης να πουληθούν όλα τα δημόσια αγροτικά εργοστάσια. Η ανάπτυξη όφειλε, μετά την ύφεση του 2001, να είναι 4,5% το 2002 και 5,5% το 2003».

Ίσως οφείλουμε να προσθέσουμε εδώ ότι, οι (με απόσταση) δύο μεγαλύτεροι πελάτες της γερμανικής πολεμικής βιομηχανίας, **η οποία είναι ένας από τους σημαντικότερους «διαφθορείς συνειδήσεων» διεθνώς** (άρθρο μας), είναι η Ελλάδα και η Τουρκία – γεγονός που σημαίνει ότι δεν είναι εντελώς απίθανο να «υποδαυλίζει» η Γερμανία τις συνεχείς «αντιπαλότητες» μεταξύ τους, οι οποίες **συμβάλλουν αφενός μεν στις εξαγωγές της Γερμανίας, αφετέρου δε στην υπερχρέωση της Ελλάδας και της Τουρκίας**(εξοπλιστικά προγράμματα)

Περαιτέρω, έπρεπε να καταργηθούν όλοι οι offshore-λογαριασμοί στις τράπεζες, ενώ οι ιδιοκτήτες των χρεοκοπημένων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων **θα ήταν υπεύθυνοι για τα χρέη τους, με την ιδιωτική τους περιουσία** (οι πιστωτικές απώλειες των κρατικών τραπεζών υπολογίσθηκαν στα 20 δις \$ – αν και τελικά δεν έκλεισε καμία τράπεζα). Το πρόγραμμα λιτότητας απαιτούσε επίσης την απόρριψη τουλάχιστον 5.000 κοινωφελών επενδυτικών σχεδίων της κυβέρνησης. Εκτός αυτού, **η πλειονότητα των 230.000 υπαλληλικών κατοικιών έπρεπε να πουληθεί, ενώ ένα μεγάλο μέρος των 2,5 εκ. δημοσίων υπαλλήλων όφειλαν να απολυθούν.**

Συνεχίζοντας στη μεγάλη λεηλασία της Τουρκίας, **οι ιδιοκτήτες των αυθαιρέτων ήταν υποχρεωμένοι να νομιμοποιήσουν τα ακίνητα τους**, πληρώνοντας ποσά, τα οποία θα απέφεραν συνολικά στα ταμεία του κράτους περί τα 5 δις \$. Επίσης, **οι δημόσιες επιχειρήσεις ήταν υποχρεωτικό να πουληθούν στις τότε εξευτελιστικές τιμές στο διεθνές κεφάλαιο** – οι κρατικές τράπεζες δηλαδή, οι επιχειρήσεις ενέργειας, ύδρευσης και ηλεκτροδότησης, οι αεροπορικές εταιρείες, οι τηλεπικοινωνίες κλπ. Παράλληλα, **η κεντρική τράπεζα της χώρας έπρεπε να ανεξαρτητοποιηθεί εντελώς από την Πολιτική.**

Μάλλον οφείλουμε να συμπληρώσουμε επίσης εδώ ότι, **συνήθως αυξάνεται δυσανάλογα το δημόσιο χρέος με την είσοδο των συνδίκων του διαβόλου σε μία χώρα**, επειδή τα αδύναμα κράτη υποχρεώνονται να συμπεριλάβουν τις εγγυήσεις προς τις τράπεζες, καθώς επίσης τις ζημίες των επιχειρήσεων του δημοσίου, όπως και αποζημιώσεις του προσωπικού που απολύουν – έτσι ώστε οι κρατικές επιχειρήσεις να πουληθούν στους ιδιώτες όχι μόνο σε εξευτελιστικές τιμές, αλλά και «ελεύθερες βαρών». Επομένως, δεν πρέπει να μας κάνει εντύπωση η αλματώδης αύξηση του δημοσίου χρέους της Ελλάδας, τα τελευταία δύο χρόνια – **επίσης όχι η συνεχής «ανοδική αναθεώρηση» των ελλειμμάτων του προϋπολογισμού μας.**

Περαιτέρω το ΔΝΤ, μετά την υπογραφή του «μνημονίου υποτέλειας», αποφάσισε τελικά να δανείσει τα 6 δις \$ στην Τουρκία, τα οποία είχε υποσχεθεί και δεν εκταμίευε (το σύνηθες τέχνασμα), ενώ **η Παγκόσμια Τράπεζα υπολόγισε τις ανάγκες εξυγίανσης του τραπεζικού συστήματος στα 35 δις \$** – καθώς επίσης τα ληξιπρόθεσμα ομόλογα των επομένων τριών μηνών, τα οποία δεν μπορούσε να εξυπηρετήσει η Τουρκία, στα 10,1 δις \$ (το συνολικό δάνειο του ΔΝΤ προς την Τουρκία, μεταξύ των ετών 2002-2004, ήταν **31 δις \$**).

Ολοκληρώνοντας, σύμφωνα με τις τότε δημοσκοπήσεις, **κανένα από τα τρία κόμματα που συγκυβερνούσαν δεν ξεπερνούσε πλέον το ελάχιστο όριο εισαγωγής τους στη Βουλή (10%)** – ενώ ο πρωθυπουργός δεν ήθελε (ίσως δεν του επιτρεπόταν από το ΔΝΤ) να παραιτηθεί, παρά το ότι είχε χαθεί εντελώς η εμπιστοσύνη τόσο των βουλευτών, όσο και των Πολιτών της χώρας απέναντι του.

Όπως αποδείχθηκε δε στη συνέχεια, κανένα από τα παλαιότερα κόμματα δεν «επέζησε» ως είχε – χωρίς αυτό να σημαίνει δυστυχώς ότι, η νέα ηγεσία συμπεριφέρθηκε όπως μάλλον θα περίμεναν οι Πολίτες της χώρας. Αν μη τι άλλο, **το κόμμα που διαδέχθηκε τα «συντρίμια» που άφησε το ΔΝΤ, ήταν αυτό που τελικά «ξεπούλησε» τη δημόσια περιουσία της Τουρκίας**, όσο και αν κάτι τέτοιο φαίνεται παράδοξο – κυρίως δε τις κερδοφόρες

κρατικές επιχειρήσεις, καθώς επίσης τις προσοδοφόρες, αποκλειστικές άδειες εκμετάλλευσης (τυχερών παιχνιδιών, τηλεοπτικών συχνοτήτων κλπ.).

Η ΕΞΑΘΛΙΩΣΗ

Ανακεφαλαιώνοντας, σαν αποτέλεσμα των τρομακτικών πιέσεων που ασκήθηκαν τόσο από τις τράπεζες, όσο και από τα υπόλοιπα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα της δύσης, η τουρκική κυβέρνηση αναγκάστηκε, εκείνο το Σάββατο του Απριλίου του 2001, **δύο μόλις μήνες μετά το ξέσπασμα της κρίσης και ενώ ο λαός ήταν ακόμη υπό την επήρεια του σοκ**, να καταθέσει ένα αυστηρότατο πρόγραμμα μέτρων («μνημόνιο») – εν μέσω μαζικών διαδηλώσεων και διαμαρτυριών των εργαζομένων. Το πρόγραμμα αυτό **προέβλεπε μία ευρύτατη αναδιάρθρωση της οικονομίας της χώρας, σε συνδυασμό με δραστικές μειώσεις του βιοτικού επιπέδου των Πολιτών της.**

Ο βασικός λόγος, ο οποίος ανάγκασε την κυβέρνηση να λάβει τις συγκεκριμένες, οδυνηρές αποφάσεις ήταν, όπως αναφέραμε, **οι «επιθετικές κινήσεις» της ισχυρότατης τουρκικής στρατιωτικής ηγεσίας, καθώς επίσης του τότε προέδρου της χώρας – σε στενή συνεργασία με το ΔΝΤ και την Παγκόσμια Τράπεζα.** Όλοι μαζί οι παραπάνω είχαν σαν «επίσημο» στόχο (κάλυψη;), την ολοκληρωτική διάλυση του «εδραιωμένου δικτύου» των πολιτικών, των δημοσίων υπαλλήλων και των μεγάλων επιχειρηματιών, οι οποίοι κυριαρχούσαν για πολλές δεκαετίες στην τουρκική κοινωνία.

Ο σύνδεσμος όμως των βιομηχάνων και επιχειρηματιών (Tusiad) ήταν επίσης μέλος της ομάδας που επεδίωκε την αλλαγή, **με σύνθημα του την «κήρυξη του πολέμου εναντίον της διαφθοράς», καθώς επίσης τον «εκδημοκρατισμό της χώρας»** – έτσι ώστε να ενισχυθούν, όπως τόνιζε, οι προσπάθειες του τόσο από το εσωτερικό, όσο και από το εξωτερικό. Επομένως, πως ήταν δυνατόν να απαιτούσε ο ίδιος την τιμωρία του;

Κλείνοντας, σύμφωνα με ανεξάρτητους ξένους παρατηρητές της εποχής εκείνης, το αυστηρότατο πρόγραμμα μέτρων, το οποίο κατατέθηκε από την (σκιώδη) κυβέρνηση, **θα μπορούσε να**

πραγματοποιηθεί μόνο εάν εξαθλιωνόταν εντελώς ο ήδη φτωχός πληθυσμός της χώρας – ενώ δεν είχε καμία απολύτως σχέση με τον εκδημοκρατισμό της Τουρκίας. Αντίθετα, **ήταν εντελώς ασυμβίβαστο με τους κανόνες της Δημοκρατίας,** η οποία βέβαια δεν θα μπορούσε να επιβιώσει σε συνθήκες άκρατου νεοφιλελευθερισμού και βασιλείας των αγορών.

Απλούστερα, **οι νέοι καπετάνιοι του τουρκικού υπερωκεανίου θα πετούσαν έναν μεγάλο αριθμό ταξιδιωτών στη θάλασσα, για να μπορέσει το καράβι να συνεχίσει το δρόμο του με τους υπόλοιπους–** οι οποίοι, αφενός μεν θα αποδέχονταν δουλικά, αφετέρου δε θα ισχυροποιούσαν και θα έτρεφαν πλουσιοπάροχα τους νέους ιδιοκτήτες.

Σε σχέση με το συγκεκριμένο συμπέρασμα, είναι μάλλον χαρακτηριστική η παρακάτω διαπίστωση ενός ξένου δημοσιογράφου, όσον αφορά τις συνθήκες που επικρατούσαν τότε στην Τουρκία:

«Πως είναι δυνατόν να επιζήσει ένας φυσιολογικός άνθρωπος εδώ; Τα χαμηλά εισοδήματα είναι της τάξης των 175-250 €, ενώ τα μεσαία κυμαίνονται μεταξύ 350 € και 450 € μηνιαία. Ανάλογα με το εκάστοτε εισόδημα, το 35% πηγαίνει στο ενοίκιο, οπότε μένουν ελάχιστα χρήματα για τα υπόλοιπα έξοδα.

Το κόστος διαβίωσης δεν είναι χαμηλό στην Τουρκία, όπως υποθέτουν πολλοί στην Ευρώπη – αντίθετα, είναι απερίγραπτα υψηλό. Ένα τηλεφώνημα κοστίζει τριπλάσια, από όσο στην Ευρώπη – δεκαπλάσια, εάν το μετρήσει κανείς με κριτήριο τα πραγματικά του εισοδήματα. Ένα ζευγάρι παπούτσια κοστίζει στην επαρχία περίπου 50 € – θα πρέπει δηλαδή να δουλέψει κανείς τουλάχιστον μία εβδομάδα για να τα αγοράσει. Το κρέας είναι ακριβότερο από τη Γερμανία, ενώ όλα τα υπόλοιπα τρόφιμα επίσης, με εξαίρεση μόνο τα φρούτα και τα λαχανικά.

Για να μπορέσει μία τετραμελής οικογένεια να ζήσει με σχετική αξιοπρέπεια στην Τουρκία, χρειάζεται περίπου 900 € μηνιαία – ενώ συνήθως δεν διαθέτει ούτε τα μισά. **Είναι πραγματικά μυστήριο το πως μπορεί και επιβιώνει ένας μέσος εργαζόμενος**

άνθρωπος εδώ – για τους άνεργους και τους συνταξιούχους, ένας άλυτος γρίφος.

Πεθαίνουν στην κυριολεξία άνθρωποι στους σκουπιδότοπους και κανείς δεν τους δίνει την παραμικρή σημασία. Δεν είμαι πια σίγουρος εάν ο πόλεμος της φτώχειας είναι καλύτερος από το συμβατικό. **Τουλάχιστον στον κανονικό πόλεμο, πεθαίνει κανείς με αξιοπρέπεια και με υπερηφάνεια για την πατρίδα του.** Είναι πραγματικά οδυνηρή η εικόνα αυτού του κάποτε υπερήφανου, στρατιωτικού λαού, ο οποίος καθημερινά ζητιανεύει στους σκονισμένους, άθλιους δρόμους της λεηλατημένης χώρας του – δούλος μίας παγκόσμιας, αχόρταγης ολιγαρχίας που δεν πρόκειται ποτέ στη ζωή του να συναντήσει».

Η ΕΠΟΜΕΝΗ ΗΜΕΡΑ

Μεταξύ των ετών 2002 και 2005 η οικονομία αυξανόταν με έναν ρυθμό της τάξης του 7,2% ετήσια – με τις εξαγωγές να διπλασιάζονται στο ίδιο χρονικό διάστημα (μία μάλλον μέτρια «επίδοση», εάν υπολογίσει κανείς την τεράστια υποτίμηση του νομίσματος κατά 96%, καθώς επίσης τις μειώσεις των μισθών). Φυσικά δε, **μόλις το 20% του πληθυσμού της χώρας είχε κάποιο όφελος από την ανάπτυξη** – με την περιοχή της Κωνσταντινούπολης να απολαμβάνει το μεγαλύτερο μέρος των «νέων» εισοδημάτων της χώρας.

Οι αμοιβές των εργαζομένων συνέχισαν να μειώνονται μέχρι και το 2006, ενώ η διαφορά τους, σε σχέση με το 2000, διαμορφώθηκε στο **-30,2%** (πηγή: O.Onaran). Δηλαδή, **οι ονομαστικοί μισθοί των εργαζομένων στην Τουρκία το 2006 ήταν κατά 30% περίπου χαμηλότεροι, σε σχέση με το 2000** (οι πραγματικές αμοιβές το 2007 ήταν χαμηλότερες κατά **-21,5%**, σε σχέση με το 1979 – παρά τη συνεχή αύξηση της παραγωγικότητας και του ΑΕΠ της χώρας).

Ειδικά στον ιδιωτικό τομέα, επιβλήθηκαν μεγάλες μειώσεις στους μισθούς, υπό το φόβο της ανεργίας – ενώ τα συνδικάτα των εργαζομένων αποδέχθηκαν ακόμη και απολύσεις, χωρίς αποζημιώσεις. Το 2005, ο βασικός μισθός ενός δεκαεξάχρονου ήταν 350 νέες τουρκικές λίρες (**200 €**), ενώ το επίσημο όριο της

φτώχειας για μία τετραμελή οικογένεια 1.600 λίρες (915 €) – δηλαδή, **ο βασικός μισθός ήταν περίπου 4,5 φορές χαμηλότερος από το όριο της φτώχειας**, ενώ μόλις το 48% των εργαζομένων ήταν ασφαλισμένοι.

Συνεχίζοντας, ο πληθωρισμός περιορίσθηκε σε μονοψήφια μεγέθη για πρώτη φορά μετά από 37 έτη, ενώ το έλλειμμα του προϋπολογισμού μειώθηκε στο -7% το 2004. Στην πραγματικότητα βέβαια, **ήταν (συνεχίζει να είναι) πολύ δύσκολο να διαπιστώσει κανείς τα πραγματικά οικονομικά μεγέθη της Τουρκίας**, αφού «αποτυπώνονταν» κάθε φορά με διαφορετικούς τρόπους – ενώ **ήταν «επηρεασμένα» από την ιδιαίτερα στενή συνεργασία της νέας τουρκικής κυβέρνησης με το ΔΝΤ**. Έτσι λοιπόν, όπως αναφερόταν το 2005 από το ΔΝΤ, το δημόσιο χρέος σε σχέση με το ΑΕΠ περιορίσθηκε από 91% το 2001, στα 63,5% το 2004 – παράλληλα με τη σημαντικότερη μείωση του πληθωρισμού, σε επίπεδα της τάξης του 10%.

Οι αριθμοί όμως αυτοί ήταν (είναι) σε μεγάλο βαθμό «παραπλανητικοί», επειδή **οφείλονταν στην έντονα υπερτιμημένη τότε τουρκική λίρα**. Εάν δηλαδή εξετάζε κανείς τα μεγέθη χωρίς τη «νομισματική επίδραση», τότε θα διαπίστωνε πως το δημόσιο χρέος αυξήθηκε ουσιαστικά κατά 50% – παράλληλα με την τεράστια αύξηση των εισαγωγών. Απλούστατα λοιπόν, **η υπερτιμημένη λίρα περιόριζε το κόστος των εισαγωγών, μείωνε το εξωτερικό, καθώς επίσης το δημόσιο χρέος, ενώ λειτουργούσε αποπληθωριστικά** – ένα πραγματικά εξαιρετικό τέχνασμα του «Ταμείου» το οποίο, αφενός μεν εξυπηρέτησε τα μέγιστα την είσοδο των ξένων κερδοσκοπικών κεφαλαίων, με στόχο τη λεηλασία του δημοσίου/ιδιωτικού πλούτου της Τουρκίας, αφετέρου δε **τη «δαιώνιση» των προβλημάτων της χώρας** (αρνητικό εμπορικό ισοζύγιο κλπ.), **έτσι ώστε να παραμένει σταθερά «στον ορό του ΔΝΤ»**.

Περαιτέρω, τόσο το δημόσιο χρέος (ειδικά για μία χώρα με σχετικά περιορισμένες υποδομές και ξεπουλημένα πλέον περιουσιακά στοιχεία), όσο και το έλλειμμα του εξωτερικού ισοζυγίου, παραμένουν επικίνδυνα υψηλά – παρά το ότι

εισπράχθηκαν άνω των 20 δις \$ από τις ιδιωτικοποιήσεις. Πρέπει να επισημάνουμε βέβαια το γεγονός ότι, **οι ιδιωτικοποιήσεις ξεκίνησαν/ολοκληρώθηκαν ουσιαστικά μετά το 2005**— από τη νέα κυβέρνηση της χώρας. Το γεγονός αυτό μας κάνει να αναρωτιόμαστε **για ποιόν ακριβώς λόγο θεωρείται ικανός «ηγέτης» ο νυν πρωθυπουργός της Τουρκίας**, ο οποίος ουσιαστικά συνθηκολόγησε με τους «κατακτητές» της.

Μία μεγάλη «απειλή» για την Τουρκία ήταν (και είναι) η ισοτιμία της λίρας, η οποία αντικαταστάθηκε την 1^η Ιανουαρίου του 2005 από τη νέα τουρκική λίρα (με έξι μηδενικά λιγότερα). Ειδικότερα, αν και το συνολικό δημόσιο χρέος της Τουρκίας ήταν το 2004 σε απόλυτα νούμερα 235,8 δις \$, **σε «μετρήσιμα μεγέθη» ήταν καταχωρημένο με 198,7 δις \$ – λόγω της ανατίμησης της λίρας** (είχε αρχικά υποτιμηθεί, το 2001 δηλαδή, κατά -96%). Ο Πίνακας I που ακολουθεί είναι χαρακτηριστικός (αν και τα μεγέθη του είναι σε μεγάλο βαθμό «σχετικά»):

Όπως συμπεραίνουμε από τον Πίνακα I το δημόσιο χρέος, παρά το ότι μειώθηκε ως ποσοστό του ΑΕΠ, διπλασιάστηκε σε απόλυτα μεγέθη το 2008, σε σχέση με το 2002 – παρά το ότι ιδιωτικοποιήθηκαν οι μεγάλες κρατικές εταιρείες, αποφέροντας σημαντικά ποσά στα ταμεία της χώρας. Το εμπορικό έλλειμμα δε της Τουρκίας διατηρεί την αυξητική του πορεία – γεγονός που προφανώς σημαίνει ότι **η ανταγωνιστικότητα της, παρά την τεράστια μείωση των αμοιβών των εργαζομένων της, συνεχίζει να παραμένει χαμηλή.**

Εάν δε υπενθυμίσουμε πως **το κατά κεφαλήν εισόδημα της Τουρκίας (6.000 \$) είναι περίπου πέντε φορές χαμηλότερο από αυτό της Ελλάδας** (περί τα 30.000 \$), τότε θα καταλάβουμε ότι τόσο οι ρυθμοί ανάπτυξης της, όσο και η «πικρή» θεραπεία του ΔΝΤ, οδηγήθηκαν σε ξένα «ταμεία» – επίσης όμως την τεράστια απειλή της πατρίδας μας, από μία ενδεχόμενη άλωση της από τους συνδίκους του διαβόλου.

Ίσως οφείλουμε να συμπληρώσουμε εδώ ότι, το ποσοστό της

φοροδιαφυγής υπολογίζεται στο 26,22% του ΑΕΠ της Τουρκίας (πηγή WP για το 2005) – γεγονός που σημαίνει ότι το κράτος, σε απόλυτους αριθμούς, χάνει περίπου έσοδα ύψους 9-11 δις \$ ετησίως (2,94% του ΑΕΠ, με συντελεστή φορολόγησης τότε στο 20%).

Αυτό θα βοηθήσει να κατανοήσουμε την σκόπιμα εσφαλμένη «μετάφραση» κάποιων εννοιών στην Ελλάδα – όπου **το ποσοστό της φοροδιαφυγής επί του ΑΕΠ θεωρείται ταυτόσημο με τα διαφυγόντα έσοδα του δημοσίου**. Προφανώς τα εισοδήματα που (κακώς) φοροδιαφεύγουν, δεν θα φορολογούνταν με 100%, αλλά με τον εκάστοτε ισχύοντα συντελεστή – αφαιρουμένων των εξόδων. Κατά την άποψη μας δε, **η φοροαποφυγή των πολυεθνικών, ειδικά στις χώρες που έχουν αλώσει με τη βοήθεια του ΔΝΤ, είναι απείρως υψηλότερη**.

Περαιτέρω στο θέμα μας, με δεδομένο ότι η ανάπτυξη (διόγκωση καλύτερα) της Τουρκίας στηρίχθηκε κυρίως στην ανοικοδόμηση (**το 30% των συνολικών επενδύσεων του 2010 κατευθύνθηκε στις ανέγερση κτιρίων – ειδικά στην Κωνσταντινούπολη και μέσω μεγάλων «πιστωτικών διευκολύνσεων», η «ποιότητα» των οποίων θα φανεί αργότερα**), ενώ το πρόβλημα του ελλειμματικού εμπορικού ισοζυγίου της συνεχώς επιδεινώνεται (**-8,9% του ΑΕΠ το 2010**, με αυξανόμενο ρυθμό), έχουμε την άποψη ότι, εφόσον δεν συμβεί κάτι εντελώς διαφορετικό, **η Τουρκία θα καταλήξει ξανά σε μία νέα κρίση** – αυτή τη φορά χωρίς να διαθέτει σημαντική δημόσια περιουσία, προς εξασφάλιση νέων δανείων.

Το ενδεχόμενο αυτό ενισχύεται ακόμη περισσότερο από το ότι, **η μετά-ΔΝΤ πολιτική ηγεσία της χώρας, η οποία κυβερνάει από το 2002, έχει στηρίξει την «ηγεμονία» της στην ανάπτυξη** – οπότε είναι εύλογα επιρρεπής σε μεγάλα «σφάλματα» οικονομικής πολιτικής (όπως μάλλον είναι τα νέα μεγάλα έργα που ανακοινώθηκαν). Εάν λοιπόν κάποια στιγμή τα κερδοσκοπικά κεφάλαια που «εισέρρευσαν» μαζί με το ΔΝΤ στη χώρα, **κεφάλαια τα οποία λειτουργούν πολλές φορές σαν φοβισμένη «αγέλη ζώων», εγκαταλείψουν ξαφνικά την Τουρκία, η προηγούμενη κρίση της θα θεωρηθεί μάλλον «αμελητέα».**

Η ΜΟΝΙΜΗ ΣΧΕΣΗ ΔΝΤ-ΤΟΥΡΚΙΑΣ

“Οι σχέσεις της Τουρκίας με το ΔΝΤ”, διαβάζαμε στον Τύπο το 2010, “αποτελεί ένα ιδιαίτερα μεγάλο κεφάλαιο. Οι δύο πλευρές συζητούν περίπου δύο χρόνια για τη σύναψη ενός έκτακτου δανείου, ύψους 20 δις \$. **Το νέο αυτό δάνειο αποτελεί ουσιαστικά αναπροσαρμογή παλαιότερου δανείου 10 δις \$, το οποίο είχε λάβει η Τουρκία από τον διεθνή οργανισμό** (έληξε τον Δεκέμβριο του 2008).

Η τουρκική κυβέρνηση, εδώ και μήνες, ισχυρίζεται ότι ολοκληρώνεται σύντομα η συμφωνία – με αποτέλεσμα να εντείνεται η απογοήτευση τόσο των επενδυτών, όσο και της επιχειρηματικής κοινότητας της χώρας. **Θεωρείται βέβαιο ότι το ΔΝΤ ασκεί έντονες πιέσεις στην κυβέρνηση, για να εφαρμοστεί ένα νέο υποχρεωτικό πρόγραμμα λιτότητας.** Φυσικά δεν προβλέπονται αυξήσεις στους μισθούς των δημοσίων υπαλλήλων, οι οποίοι ήλπιζαν ότι θα ισοσταθμίσουν κάπως τις απώλειες των εισοδημάτων τους, προερχόμενες από την πτώση της τιμής της λίρας.

Η οικονομική σταθεροποίηση, σε συνδυασμό με την συνέχιση των διαρθρωτικών αλλαγών που απαιτεί το ΔΝΤ (**«απελευθέρωση» των πάντων, εκμηδενισμός των μισθών, αύξηση των ωρών και των χρόνων εργασίας, περιορισμός των κοινωνικών παροχών κλπ.**), αποτελούν καθοριστικό βήμα στην περαιτέρω διεθνοποίηση της τουρκικής οικονομίας. Βέβαια, αυτή η τακτική του ΔΝΤ ενοχλεί σε μεγάλο βαθμό την τουρκική κυβέρνηση, η οποία όμως δεν έχει εναλλακτικό τρόπο επιβίωσης – αν και προσπαθεί απεγνωσμένα να το κρύψει από τους ψηφοφόρους της.

Τόσο στους ακαδημαϊκούς κύκλους, όσο και στις τηλεοπτικές εκπομπές, **η «μόνιμη σχέση» ΔΝΤ-Τουρκίας** συζητείται έντονα, αλλά χωρίς αποτέλεσμα – ένα διαρκώς επαναλαμβανόμενο σενάριο, από πολλές δεκαετίες. Όταν η Τουρκία αντιμετωπίζει προβλήματα, όπως συνήθως συμβαίνει, ευρίσκονται πρόθυμοι ξένοι δανειστές – οι οποίοι τοποθετούν κερδοσκοπικά τα χρήματά τους, χρεώνοντας τοκογλυφικά επιτόκια, σε ένα πηγάδι που μοιάζει να μην έχει πυθμένα”.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

“Η επιτυχία της επέκτασης των πολυεθνικών με τη βοήθεια των κρίσεων χρέους στη Ν. Αμερική, στην Ασία, στην Τουρκία και αλλού, έχει αποφέρει στις ίδιες τόσο εντυπωσιακά κέρδη, ώστε να **διψούν για συνεχώς νέες κατακτήσεις**. Στα σχέδια τους πια δεν συμπεριλαμβάνονται μόνο οι αναπτυσσόμενες οικονομίες, αλλά και οι πλούσιες χώρες της Δύσης – όπου τα κράτη ελέγχουν ακόμη πιο προσοδοφόρα περιουσιακά στοιχεία, τα οποία θα μπορούσαν να εκμεταλλευθούν επικερδώς οι ιδιωτικές εταιρείες: τηλεφωνικές επικοινωνίες, λιμάνια, μεταφορές, αεροδρόμια, εταιρείες ηλεκτρισμού, εταιρείες ύδρευσης κλπ”.

Με κριτήριο την τραυματική εμπειρία της Τουρκίας, την οποία προσπαθήσαμε να αποδώσουμε περιληπτικά όσο καλύτερα γινόταν, συμπεραίνεται χωρίς καμία αμφιβολία ότι, **η προσέγγιση του μονοπωλιακού καπιταλισμού στην επίλυση των προβλημάτων χρέους, συνίσταται στη «μετακύλιση» ολόκληρου του κοινωνικού κόστους στα ασθενή εισοδηματικά στρώματα** – επειδή αυτά αποτελούν την συντριπτική, αλλά και αδύναμη πλειοψηφία.

Επίσης συμπεραίνεται πως **η σχέση μίας χώρας με το ΔΝΤ δεν είναι σε καμία περίπτωση χρονικά περιορισμένη** – ενώ δεν λύνει κανένα από τα πραγματικά προβλήματα της Οικονομίας της. Τέλος ότι, η αλλαγή της εκάστοτε κυβέρνησης, του «τρέχοντος» κόμματος εξουσίας καλύτερα, δεν σημαίνει ουσιαστικά τίποτα για τους συνδίκους του διαβόλου – αντίθετα, **έχει μάλλον προϋπολογισθεί, με την υφιστάμενη κυβέρνηση να θεωρείται «νομοτελειακά αναλώσιμη»**.

Στο παράδειγμα της Τουρκίας, **η νέα κυβέρνηση και όχι η παλαιά, ήταν αυτή που αφενός μεν «διεύρυνε» την εξαθλίωση των Πολιτών της, αφετέρου ξεπούλησε σχεδόν το σύνολο της δημόσιας περιουσίας** – παραμένοντας σταθερά «υποτελής» του Καρτέλ και των τοκογλύφων, χωρίς παραδόξως να διακινδυνεύει την εκλογική της δύναμη. Φυσικά το ξεπούλημα έγινε «έντεχνα», αφού ακολούθησε 2-3 έτη μετά την εκλογική της νίκη και τη σταθεροποίηση της στην εξουσία.

Βασίλης Βιλιάρδος (copyright)

viliardos@kbanalysis.com

Ο κ. Β. Βιλιάρδος είναι οικονομολόγος, σύμβουλος επιχειρήσεων, πτυχιούχος της ΑΣΟΕΕ Αθηνών, με μεταπτυχιακές σπουδές στο Πανεπιστήμιο του Αμβούργου. Έχει εκδώσει πρόσφατα το βιβλίο «Η κρίση των κρίσεων», το οποίο περιλαμβάνει επιλεγμένα οικονομικά άρθρα του 2009.

Ευχαριστούμε τον ίδιο, για την άδεια παραχώρησης του άρθρου, προς αναδημοσίευση.

04 Ιουνίου 2011

Κατηγορία: Εργατικό Κίνημα Οικονομία

Πηγή άρθρου: K&B Analysis